

**РЕЦЕНЗИЈА**  
**НА РАКОПИСОТ „КОЛЕКЦИЈА” ОД ВОНР. ПРОФ. Д-Р МАРИЈА**  
**ЌЕРТАКОВА, ТЕХНОЛОШКО-ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ**  
**„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2302-68/8 од 206. редовна седница на Наставно-научниот совет на Технолошко-технички факултет, одржана на 10.6.2026 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- м-р Ванѓа Димитријева-Кузманоска, редовен професор на Ликовна академија при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип, наставно-научна област дизајнирање на текстил и облека 2.11.06.05;

- м-р Јордан Ефремов, редовен професор на Ликовна академија при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип, наставно-научна област дизајнирање на текстил и облека 2.11.06.05

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„КОЛЕКЦИЈА” – учебник од вонр. проф. д-р Марија Ќертакова**, наменет за студентите на прв циклус студии на Технолошко-технички факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Ракописот со наслов „Колекција” припаѓа во научната област дизајнирање на текстил и облека 2.11.06.05, според меѓународната Фраскатиева класификација.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Технолошко-технички факултет го поднесува следниов

**ИЗВЕШТАЈ**

**Општи податоци за ракописот за е-учебник:** Наслов на ракописот е „КОЛЕКЦИЈА” – учебник, назив на предметот е Колекција и се слуша во VIII (осми) семестар како избран предмет на насоката Дизајн и технологија на текстил и облека, со фонд на часови 2+1+1. Материјалот кој е опфатен во ракописот – учебник е во согласност со наставната програма по предметот Колекција и ја опфаќа наставната материја за студиската програма за која е наменет.

**Податоци за обемот на ракописот:** Материјалот е презентираан на 270 страници во А4 формат, со нормален проред и содржи 350 слики и илустрации. Обемот на ракописот учебник по содржина ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип.

**Податоци за постоење на сличен или ист наслов:** Ракопис учебник со ист или сличен наслов досега е објавен од истиот автор. Постои ракопис: „Колекција” е-скрипта од автор Марија Ќертакова, ISBN: 978-608-244-830-5, со број на страници 106, издадена во 2021 година на македонски јазик и ракопис: „Колекција” е-практикум од автор Марија Ќертакова, ISBN: 978-608-244-863-3, со број на страници 158, издадена во 2021 година на македонски јазик. Овој

рецензиран учебник по својата содржина и концепциска последователност претставува продолжение, но со сериозно надополнување на истоимената скрипта и практикум по овој предмет. Целта за неговото повторно објавување е потребата од сеопфатна, конкретизирана, детално разработена и разбирлива анализа на терминот модна колекција, преку сеопфатна и визуелно поткрепена методологија, со помош на која е сублимирана суштината, квалитетите и познавањата на терминот мода и модна колекција, како и термини сродни на нив. Во суштина овој труд е плод на неколкугодишна интензивна работа со студентите од Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип, од насоката Дизајн и технологија на текстил и облека, кои изразуваат впечаток од претходно објавените скрипта и практикум, но кои бараат повеќе практични примери и лесно разбирлив (визуелен) јазик, преку кој на појасен начин ќе успеат да ја усвојат материјата неопходна за успешно совладување на неопходното знаење по предметот Модна колекција.

**Краток опис на содржината:** Презентираниот материјал во трудот опфаќа две главни тематски целини, прва целина историја и теорија на мода и модна колекција со вкупно 13 (тринаесет) поглавја (од прво до тринаесетто поглавје) и втора целина приказ на модни проекти на модна колекција со вкупно 7 (седум) поглавја (од четиринаесетто до дваесетто поглавје). Учебникот содржи материјал првенствено за студентите на Технолошко-технички факултет, но и за секој креативен поединец, кој има нагласена тенденција кон задлабочена анализа на научно-истражувачки проблеми поврзани со мода, модна колекција и термини сродни на нив.

#### **Во рамките на овој учебник се разработени две тематски целини:**

**Првата тематска целина** е базна и суштинска и ги опфаќа сите неопходни термини поврзани со историја и теорија на модата и модната колекција кои се во полза на предметот Колекција, а овозможуваат секој студент да се запознае со основните сегменти и значења на истата. Во овој контекст дадена е историско-теоретската протоформа на самиот поим модна колекција и научно-аналитично се разгледани и анализирани теми како историја и теорија на мода и модна колекција, суштини, дефиниции и истражувања, модната колекција како феномен во современото општество и дел од применетата уметност, уметникот-дизајнер, модниот гениј и модната колекција, особености при креирање на модел како дел од модна колекција, елементи за успешност на модел како дел од модна колекција, правила за успешен приказ и реализација на целосна модна колекција, дизајн на колекција од модни додатоци кон модна колекција како важен сегмент при формување на модна колекција, параметри за успешна презентација на модна колекција и визуелен приказ на различни по вид и тип модни колекции. Ова прво поглавје има за цел на информативен, но пред сè визуелно поткрепен и разбирлив јазик, да го дефинира и објасни терминот модна колекција, како и сите термини сродни на неа, поврзани со историските, општествено-социјалните, културните, психолошките, градивните, математичките и природни закономерности за градење, дизајн, формување, презентација и официјална реализација на успешна модна колекција, земајќи ги предвид општествените промени и модерни аспекти на современото време.

**Првата тематска целина ги содржи следните поглавја:**

Прво поглавје **Историја на мода и модна колекција** – разработува текст наменет за историскиот развој на модните колекции, започнувајќи од куклите Пандора, преминувајќи на модните списанија, првите модни реви и во модните салони, појавата и развојот на модната фотографија и модната ревија во современа смисла и контекст.

Второ поглавје **Теорија на мода и модна колекција** – дадени се теоретски дефиниции и современи теоретски интерпретации за поимот мода и модна колекција.

Трето поглавје **Мода и модна колекција – суштина, дефиниции и истражувања** – изнесени се различни историски, теоретски, енциклопедиски и научни тврдења, дефиниции и истражувања за терминот мода и модна колекција.

Четврто поглавје **Модната колекција како феномен во современото општество** – е насочена кон акцентирање на значењето на модата и модна колекција како важен сегмент и дел од општествено-социјалните случувања и културни промени.

Петто поглавје **Модната колекција како дел од применетата уметност** – опфаќа текст посветен на значењето на модата и модната колекција како дел од применетата уметност и посочува кои се причините поради кои истата има за право да биде дел од неа и да се вреднува на исто ниво со класичната уметност.

Шесто поглавје **Уметникот-дизајнер, модниот гениј и модната колекција** – обработува текст посветен на значењето на модниот дизајнер како клучна фигура за дизајнирање на успешна модна колекција по сите параметри. Посочени се историски и современи сфаќања за тоа што значи моден дизајнер и кои особини и карактеристики треба да ги поседува. Истовремено посочено е и значењето и особеностите на модниот гениј со сите негови специфични креативни, лични и природни особини. За крај е даден заклучок, според кој е потенцирано значењето на двата субјекта како клучна креативна фигура од која зависи квалитетот, успешноста и вредноста на колекцијата.

Седмо поглавје **Особености при креирање на модел како дел од модна колекција** – опишани се сите четири најважни особини кои треба да ги поседува секоја облека за да биде дел од успешна модна колекција и тоа: естетски, функционален, технолошки, конструкциски и економски.

Осмо поглавје **Елементи за успешност на модел како дел од модна колекција** – опишани се детално, како теоретски, така и со практичен пример елементите неопходни за успешен моден производ и тоа рамнотежа, ритам, контраст, линија, форма, боја, комбинација, баланс, доминантно и подредено и акцент.

Деветто поглавје **Правила за успешност на целосна модна колекција** – се осврнува на интересни потточки и параметри кои се важни за успешна реализација на модна колекција и тоа почеток, трансфокус, боја, должина, комбинација, повторување, трансформација, градација, кулминација и крај.

Десетто поглавје **Дизајн на колекција од модни додатоци кон модна колекција како важен сегмент при оформување на целосна модна колекција** – акцентирани е важноста на модните додатоци како комплементарен сегмент за добивање на завршен моден ансамбл кој ќе се обедини со облеката и ќе создаде целосно реализирана и финализирана модна колекција.

Единаесетто поглавје **Идејна концепција за дизајн на шминка за модели на модна колекција како важен сегмент при претставување на целосна модна колекција** – акцентирана е важноста на модната шминка како комплементарен визуелен сегмент за добивање на целосен и естетски завршен моден ансамбл кон целосна модна колекција.

Дванаесетто поглавје **Параметри за успешно презентирање на модна колекција** – посочени се и детално опишани со текст и слика сите неопходни параметри за успешно презентирање на современа модна колекција, таква која е во тек со најсовремените естетски, технолошко-технички и дигитални предизвици: локација, сцена, светло, музика, манекени, перформанс, ефекти (холограм, 3D ефекти, дигитални проекции), публика, медиуми, PR стратегија (моден маркетинг и реклама).

Тринаесетто поглавје **Визуелен приказ на различни по вид и тип модни колекции** – Опишани се текстуално и соодветно визуелно поткрепени со примери сите современи видови и типови на модни колекции: модна колекција на висока мода, модна колекција на мода прет-а-порте, модна колекција на конфекциска мода, модна колекција за сезона пролет-лето, модна колекција за сезона есен-зима, модна колекција за сезона пред-пролет-лето, модна колекција за сезона пред есен-зима, модна колекција од женска мода, модна колекција од машка мода, модна колекција од тинејџерска мода, модна колекција од детска мода, модна колекција од модни додатоци.

**Втората тематска целина** е во суштина практична визуелна форма на графички прикази на проекти на модни колекции работени по истиот предмет од страна на професорката и нејзините студенти. Претставени се неколку модни проекти на експериментални модни колекции, со што на јасен визуелен јазик е прикажан концептуалниот правилник за современо и модерно презентирање на модна колекција, таква која е актуелна и во чекор со современите модни тенденции. За крај е презентираан графички приказ на композиција од модели во модна колекција, како модни правила за успешен визуелен приказ на целосна модна колекција, како од облека така и од модни детали.

**Втората тематска целина ги содржи следните поглавја:**

Четиринаесетто поглавје **Моден проект на колекција број 1 (еден)** – претставен е моден проект на капсуларна модна колекција со реден број еден, по содржински правилник и концепциска последователност уредена по стандардите и нормативите за оформување на современа модна презентација наменета за целта на колекцијата.

Петнаесетто поглавје **Моден проект на колекција број 2 (два)** – претставен е моден проект на модна колекција со реден број два, по содржински правилник и концепциска последователност уредена по стандардите и нормативите за оформување на современо модно портфолио наменето за целта на колекцијата.

Шеснаесетто поглавје **Моден проект на колекција број 3 (три)** – претставен е моден проект на модна колекција со реден број три, по содржински правилник и концепциска последователност уредена по стандардите и нормативите за оформување на современо модно портфолио наменето за целта на колекцијата.

Седумнаесетто поглавје **Моден проект на колекција број 4 (четири)** – претставен е моден проект на модна колекција со реден број четири, по содржински правилник и концепциска последователност уредена по стандардите и нормативите за оформување на современо модно портфолио наменето за целта на колекцијата.

Осумнаесетто поглавје **Моден проект на колекција број 5 (пет)** – претставен е моден проект на модна колекција со реден број пет, по содржински правилник и концепциска последователност уредена по стандардите и нормативите за оформување на современо модно портфолио наменето за целта на колекцијата.

Деветнаесетто поглавје **Моден проект на колекција број 6 (шест)** – претставен е моден проект на модна колекција со реден број шест, по содржински правилник и концепциска последователност уредена по стандардите и нормативите за оформување на современо модно портфолио наменето за целта на колекцијата.

Дваесетто поглавје **Графички приказ на композиција од модели во модна колекција** - модни правила за успешен визуелен приказ на целосна модна колекција – обезбедува текстуална и визуелна репрезентација и правила за распределба на композицијата при презентација на модели како дел од модна колекција.

Текстот завршува со заклучок, користена литература и биографија за авторката.

Материјалот при презентацијата е селектиран во рамките на капацитетот и наставната програма на учебникот за овој предмет. Текстот е надополнет со приложени фотографии и модни илустрации, кои се поставени со цел наставниот и научниот материјал да биде полесен и поразбирлив за перцепција и усвојување, чија содржина е висококвалитетна, сеопфатна и опфаќа корисни и ретко анализирани теми и како тенденциозен придонесува за збогатување на естетско-информативната и теоретско-практичната заднина на секој студент, моден љубител, моден аналитичар, критичар и научник воопшто.

### ЗАКЛУЧОК

Од напред изнесеното, Комисијата констатираше дека ракописот учебник со наслов **„Колекција” е-учебник**, пријавен од авторот **вонреден проф. д-р Марија Ќертакова**, е изработен во согласност со програмската содржина на предметот за којшто е наменет, ги задоволува критериумите за објавување и ќе претставува значаен придонес за студентите во совладувањето на наставните содржини. Врз основа на гореизнесеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Технолошко-техничкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип да го прифати рецензираниот ракопис е-учебник со наслов **„Колекција” – учебник**, пријавен од авторката **вонреден професор д-р Марија Ќертакова** и истиот да го одобри за користење како учебно помагало рецензиран е-учебник, а воедно и да им предложи на органите на Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип за негово соодветно издавање.

### РЕЦЕНЗЕНТИ

М-р Ванѓа Димитријева-Кузманоска, редовен професор, с.р.

М-р Јордан Ефремов, редовен професор, с.р.